

167

**POROZUMIENIE MIĘDZY RZĄDEM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ A RZĄDEM ZWIĄZKU
SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RADZIECKICH O WZAJEMNEJ POMOCY PRAWNEJ W SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z CZASOWYM STACJONOWANIEM WOJSK RADZIECKICH W POLSCE,**

podpisane w Warszawie dnia 26 października 1957 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 26 października 1957 roku podpisane zostało w Warszawie Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach związanych z czasowym stacjonowaniem wojsk radzieckich w Polsce o następującym brzmieniu dosłownym:

P O R O Z U M I E N I E

**między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
o wzajemnej pomocy prawnej w sprawach związanych
z czasowym stacjonowaniem wojsk radzieckich
w Polsce.**

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rząd Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w wykonaniu postanowień Umowy o statusie prawnym wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych w Polsce, podpisanej w Warszawie dnia 17 grudnia 1956 roku, postanowiły zawrzeć niniejsze Porozumienie i w tym celu wyznaczyły swych Pełnomocników:

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —
M. Rybickiego, Ministra Sprawiedliwości Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej,
Rząd Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich —
W. N. Suchodriewa, Zastępcę Przewodniczącego
Komisji Prawnej przy Radzie Ministrów Związku
Socjalistycznych Republik Radzieckich,

którzy po wymianie pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

С О Г Л А Ш Е Н И Е

**между Правительством Польской Народной Республики
и Правительством Союза Советских Социалистических
Республик о взаимной правовой помощи по делам,
связанным с временным нахождением советских войск
в Польше**

Правительство Польской Народной Республики и Правительство Союза Советских Социалистических Республик во исполнение постановлений Договора о правовом статусе советских войск, временно находящихся в Польше, подписанного в Варшаве 17 декабря 1956 года, решили заключить настоящее Соглашение и с этой целью назначили своими Уполномоченными:

Правительство Польской Народной Республики —
— М. Рыбицкого, Министра Юстиции Польской Народной Республики;
Правительство Союза Советских Социалистических Республик —
— В. Н. Суходрева, Заместителя председателя Юридической Комиссии при Совете Министров Союза Советских Социалистических Республик,

которые после обмена своими полномочиями, найденными в полном порядке и должной форме, согласились о нижеследующем:

Artykuł 1

1. Właściwe władze Umawiających się Stron będą **okazywać** sobie pomoc w zakresie ścigania przestępstw i wykroczeń określonych w Umowie z dnia 17 grudnia 1956 r. o statusie prawnym wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych w Polsce.

2. Pomoc w zakresie ścigania przestępstw i wykroczeń polega:

- 1) na współdziałaniu z właściwymi władzami drugiej Strony w dokonywaniu przez te władze czynności w sprawach należących do jej jurysdykcji;
- 2) na dokonywaniu w drodze pomocy prawnej czynności postępowania w sprawach należących do jurysdykcji drugiej Strony — na wniosek jej właściwych władz.

W szczególności w drodze pomocy prawnej można dokonywać doręczenia wezwań oskarżonym, świadkom i biegłym, ich przesłuchiwania, rewizji, oględzin miejsca i przedmiotów, zbierania dowodów rzeczowych, odbierania przedmiotów, które mogą służyć do ustalenia istoty czynu, ujawnienia sprawcy itp.

3. W rozumieniu niniejszego Porozumienia określenie „właściwe władze” oznacza:

po stronie polskiej — sądy i organy prokuratury, milicję obywatelską oraz organy administracji państwowej, do których zakresu działania należą sprawy unormowane w niniejszym Porozumieniu;

po stronie radzieckiej — sądy wojskowe, organy prokuratury wojskowej i wojskowych komendantów garnizonów.

Artykuł 2

1. Właściwe władze każdej z Umawiających się Stron, w razie uzyskania wiadomości o popełnieniu przez osobę wchodzącą w skład wojsk radzieckich lub przez członka jej rodziny przestępstwa lub wykroczenia, należącego do jurysdykcji drugiej Strony, będą bezzwłocznie zawiadamiać o tym właściwe władze tej Strony; władze polskie będą w takim przypadku zawiadamiać również wojskowego komendanta najbliższego garnizonu wojsk radzieckich.

2. W przypadku określonym w ustępie 1 niniejszego artykułu właściwe władze każdej z Umawiających się Stron zatrzymają osobę podejrzaną o popełnienie przestępstwa, na wniosek właściwych władz Strony, do której jurysdykcji dana sprawa należy, a mogą to uczynić również bez takiego wniosku, jeżeli sprawca został schwytany na miejscu przestępstwa lub w czasie pościgu; osoba zatrzymana będzie niezwłocznie przekazana najbliższym właściwym władzom Strony, do której jurysdykcji sprawa należy. Do czasu przybycia przedstawiciela właściwych władz Strony, do której jurysdykcji sprawa należy, właściwe władze drugiej Strony podejmą niezbędne kroki zmierzające do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, a w miarę potrzeby — do ujawnienia i ujęcia sprawcy przestępstwa.

3. Właściwe władze polskie będą bezzwłocznie zawiadamiać Wojskowego Prokuratora Grupy wojsk radzieckich w Polsce oraz wojskowego komendanta najbliższego garnizonu

Статья 1

1. Компетентные органы Договаривающихся Сторон будут оказывать друг другу помощь в области преследования преступлений и проступков, указанных в Договоре от 17 декабря 1956 года о правовом статусе советских войск, временно находящихся в Польше.

2. Помощь в области преследования преступлений и проступков состоит:

1) в содействии компетентным органам другой Стороны в выполнении ими действий, связанных с производством по делам, относящимся к её юрисдикции;

2) в выполнении в порядке правовой помощи действий, связанных с производством по делам, относящимся к юрисдикции другой Стороны, — по просьбе её компетентных органов.

В частности, в порядке правовой помощи можно производить вручение вызовов обвиняемым, свидетелям и экспертам, их допрос, обыски, осмотр места происшествия и предметов, собирание вещественных доказательств, выемки предметов, которые могут служить для установления существа деяния, установления виновного и т.п.

3. В толковании настоящего Соглашения определение «компетентные органы» означает:

с польской стороны — суды и органы прокуратуры, гражданскую милицию и органы государственной администрации, в компетенции которой находятся вопросы, регулируемые настоящим Соглашением;

с советской стороны — военные трибуналы, органы военной прокуратуры и военные коменданты гарнизонов.

Статья 2

1. Компетентные органы каждой из Договаривающихся Сторон будут безотлагательно извещать компетентные органы другой Стороны о ставшем им известным преступлении или проступке, совершенном лицом, входящим в состав советских войск, или членом его семьи и относящемся к юрисдикции этой Стороны; польские органы будут в таком случае извещать также военного коменданта ближайшего гарнизона советских войск.

2. В случае, указанном в пункте 1 настоящей статьи, компетентные органы каждой из Договаривающихся Сторон задержат лицо, подозреваемое в совершении преступления, по просьбе компетентных органов Стороны, к юрисдикции которой относится данное дело, а также могут это сделать без такой просьбы, если лицо, совершившее преступление, было застигнуто на месте преступления или при погоне; задержанное лицо будет немедленно передано ближайшим компетентным органам Стороны, к юрисдикции которой относится дело. До момента прибытия представителя компетентных органов Стороны, к юрисдикции которой относится дело, компетентные органы другой Стороны предпринимают необходимые шаги, направленные к сохранению следов и доказательств преступления, а по мере необходимости — к установлению и задержанию лица, совершившего преступление.

3. Компетентные польские органы будут безотлагательно извещать Военного прокурора Группы советских войск в Польше и военного коменданта бли-

tych wojsk o każdym przypadku wszczęcia postępowania karnego, zatrzymania lub aresztowania osoby wchodzącej w skład wojsk radzieckich lub członka jej rodziny w sprawach należących do jurysdykcji Strony polskiej.

Artykuł 3

W przypadku uzyskania wiadomości o popełnieniu przez osobę nie wchodzącą w skład wojsk radzieckich przestępstwa przeciwko wojskom radzieckim czasowo stacjonowanym na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, osobom wchodzącym w ich skład lub członkom ich rodzin, właściwe władze radzieckie:

- 1) będą bezzwłocznie zawiadamiać o tym właściwe władze polskie;
- 2) do czasu przybycia przedstawiciela właściwych władz polskich będą podejmować na terenie stacjonowania wojsk radzieckich niezbędne kroki zmierzające do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa oraz w miarę potrzeby — do ujawnienia sprawcy przestępstwa;
- 3) mogą zatrzymać sprawcę przestępstwa, jeżeli schwytany został na miejscu przestępstwa, zachodzi obawa jego ucieczki, a na miejscu nie ma przedstawiciela właściwych władz polskich; osoba zatrzymana będzie bezzwłocznie przekazania najbliższym właściwym władzom polskim.

Artykuł 4

1. Na terenie stacjonowania wojsk radzieckich albo w stosunku do przesyłek pocztowych wysyłanych przez jednostki wojsk radzieckich lub do tych jednostek właściwe władze polskie mogą przeprowadzać czynności postępowania za zgodą właściwych władz radzieckich.

2. Na wniosek właściwych władz polskich czynności określone w ustępie 1 niniejszego artykułu przeprowadzą w drodze pomocy prawnej właściwe władze radzieckie.

3. Aresztowania osoby wchodzącej w skład wojsk radzieckich lub członka jej rodziny na terenie stacjonowania wojsk radzieckich dokonuje, na podstawie postanowienia sądu lub prokuratora polskiego, wojskowy prokurator wojsk radzieckich; do postanowienia o aresztowaniu dołącza się krótki opis okoliczności przestępstwa ze wskazaniem w miarę możliwości czasu i miejsca jego popełnienia.

Artykuł 5

W sprawach o przestępstwa popełnione przez żołnierzy wojsk radzieckich należące do jurysdykcji Strony polskiej stosuje się ustawodawstwo dotyczące odpowiedzialności karnej żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych.

Przy aresztowaniu żołnierzy wojsk radzieckich i pociąganiu ich do odpowiedzialności karnej będą przestrzegane zasady i tryb obowiązujące w stosunku do żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych.

Artykuł 6

W toku postępowania przed właściwymi władzami polskimi w sprawach osób wchodzących w skład wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i członków ich rodzin będą stosowane następujące reguły:

жайшего гарнизона этих войск о каждом случае возбуждения уголовного дела, задержания или ареста лица, входящего в состав советских войск, или члена его семьи, по делам, относящимся к юрисдикции Польской Стороны.

Статья 3

В случае получения сведений о совершении лицом, не входящим в состав советских войск, преступления против советских войск, временно находящихся на территории Польской Народной Республики, против лиц, входящих в их состав, или против членов их семей, компетентные советские органы:

- 1) будут безотлагательно извещать об этом компетентные польские органы;
- 2) до момента прибытия представителя компетентных польских органов будут предпринимать в месте дислокации советских войск необходимые шаги, направленные к сохранению следов и доказательств преступления, а по мере необходимости — к установлению лица, совершившего преступление;
- 3) могут задержать виновного, если он был застигнут на месте преступления, существует опасность его побега, а на месте нет представителя компетентных польских органов; задержанное лицо будет безотлагательно передано ближайшим компетентным польским органом.

Статья 4

1. Процессуальные действия в местах дислокации советских войск или в отношении почтовых отправок, пересылаемых и получаемых советскими воинскими частями, компетентные польские органы могут совершать с согласия компетентных советских органов.

2. По просьбе компетентных польских органов действия, указанные в пункте 1 настоящей статьи, производят компетентные советские органы в порядке правовой помощи.

3. Арест лица, входящего в состав советских войск, или члена его семьи в местах дислокации советских войск производит на основании постановления польского суда или прокурора военный прокурор советских войск; к постановлению об аресте прилагается краткое изложение обстоятельств преступления с указанием по мере возможности времени и места его совершения.

Статья 5

По делам о преступлениях, совершенных военнослужащими советских войск, относящихся к юрисдикции Польской Стороны, применяется законодательство об уголовной ответственности военнослужащих Польских Вооруженных Сил.

При аресте военнослужащих советских войск и привлечении их к уголовной ответственности будут соблюдаться принципы и порядок, действующие в отношении военнослужащих Польских Вооруженных Сил.

Статья 6

В ходе рассмотрения польскими компетентными органами дел против лиц, входящих в состав советских войск, временно находящихся на территории Польской Народной Республики, и членов их семей будет применяться следующие правила:

- 1) w każdym stadium postępowania, nie wyłączając postępowania w zakresie wykonania kary, oskarżony korzysta z tych samych praw, co oskarżony będący obywatelem polskim;
- 2) jawność rozprawy może być wyłączona również na wniosek właściwych władz radzieckich;
- 3) na wniosek wojkowego prokuratora wojsk radzieckich właściwe władze polskie dopuszczają go do obecności przy czynnościach postępowania oraz do wglądu w akta sprawy, będą informować go o stanie sprawy, zezwalać mu na widzenie z aresztowanym, jak również nadsyłać odpisy wyroków i postanowień kończących postępowanie;
- 4) jeżeli oskarżony nie jest aresztowany, władze radzieckie zapewnią jego stawiennictwo na wezwanie właściwych władz polskich;
- 5) w uzasadnionych przypadkach, na wniosek dowództwa Grupy wojsk radzieckich lub oskarżonego, Minister Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej może dopuścić w charakterze obrońców adwokatów radzieckich; wnioski tego rodzaju będą rozpatrywane w duchu życzliwości.

Artykuł 7

1. Kary orzeczone przez sądy oraz inne właściwe władze polskie w stosunku do osób wchodzących w skład wojsk radzieckich lub członków ich rodzin w sprawach należących do jurysdykcji Strony polskiej podlegają wykonaniu przez władze polskie, przy czym władze radzieckie obowiązane są ułatwić wykonanie tych kar. W szczególności w razie prawomocnego skazania na karę pozbawienia wolności, bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, władze radzieckie obowiązane są zatrzymać skazanego i przekazać go do dyspozycji właściwych władz polskich.

2. Osoby wchodzące w skład wojsk radzieckich lub członkowie ich rodzin, skazani przez sądy polskie na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, nie mogą przed zakończeniem wykonania kary opuścić terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Minister Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na wniosek lub za zgodą właściwych władz radzieckich może przekazać ich wykonanie orzeczonej przez sąd polski kary pozbawienia wolności w stosunku do osoby wchodzącej w skład wojsk radzieckich lub członka jej rodziny. Przepis ustępu 2 niniejszego artykułu nie ma w tym przypadku zastosowania. Wnioski Stron w sprawie przyjęcia i przekazania wykonania kary będą rozpatrywane w duchu życzliwości.

Artykuł 8

1. W sprawach o przestępstwa i wykroczenia, popełnione przez osoby wchodzące w skład wojsk radzieckich lub przez członków ich rodzin, należące do właściwości sądów radzieckich lub innych władz radzieckich, sądy te i władze działają na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w obrębie terenów stacjonowania wojsk radzieckich.

2. W toku postępowania przed sądami lub innymi władzami radzieckimi w sprawach określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu będą przestrzegane następujące reguły:

1) na każdej стадии производства, не исключая производства в области исполнения наказания, обвиняемый (осужденный) пользуется теми же правами, как и обвиняемый (осужденный), являющийся польским гражданином;

2) гласность процесса может быть исключена также по просьбе компетентных советских органов;

3) по просьбе военного прокурора советских войск компетентные польские органы будут разрешать ему присутствовать при производстве процессуальных действий, знакомиться с материалами дела, информировать его о состоянии дела, разрешать ему свидание с арестованным, а также присылать копии приговоров и постановлений, завершающих производство;

4) если обвиняемый не арестован, советские органы обеспечат его явку по вызову компетентных польских органов;

5) в обоснованных случаях, по просьбе командования Группы советских войск или обвиняемого, Министр Юстиции Польской Народной Республики может допустить в качестве защитников советских адвокатов; эти просьбы будут рассматриваться в духе благожелательности.

Статья 7

1. Наказания, определенные польскими судами и другими компетентными польскими органами, по делам о лицах, входящих в состав советских войск, или членах их семей, относящимся к юрисдикции Польской Стороны, подлежат исполнению польскими органами, причем советские органы обязаны содействовать исполнению этих наказаний. В частности, в случае вступления в законную силу приговора о лишении свободы, без применения условности исполнения, советские органы обязаны задержать осужденного и передать его в распоряжение компетентных польских органов.

2. Лица, входящие в состав советских войск, или члены их семей осуждены польскими судами к лишению свободы без применения условности исполнения, не могут покинуть территорию Польской Народной Республики до отбытия наказания.

3. Министр Юстиции Польской Народной Республики может по просьбе или с согласия компетентных советских органов передать им исполнение приговора о лишении свободы, вынесенного польским судом в отношении лица, входящего в состав советских войск, или члена его семьи. Положение пункта 2 настоящей статьи не имеет в этом случае применения. Предложения Сторон по вопросу принятия и передачи исполнения наказания будут рассматриваться в духе благожелательности.

Статья 8

1. По делам о преступлениях и проступках, совершенных лицами, входящими в состав советских войск, или членами их семей, подлежащим рассмотрению советскими судами или другими советскими органами, — эти суды и органы действуют на территории Польской Народной Республики в пределах мест дислокации советских войск.

2. В ходе рассмотрения в судах или других советских органах дел, указанных в пункте 1 настоящей статьи, будут соблюдаться следующие правила:

- 1) poza terenem stacjonowania wojsk radzieckich właściwe władze radzieckie mogą dokonywać jedynie oględzin miejsca popełnienia przestępstwa i rewizji w pomieszczeniach zajmowanych przez osoby wchodzące w skład wojsk radzieckich lub członków ich rodzin;
- 2) w razie potrzeby przesłuchania świadka lub biegłego nie będącego osobą wchodzącą w skład wojsk radzieckich lub członkiem jej rodziny albo dokonania w stosunku do tej osoby jakiegokolwiek innej czynności postępowania, jak rewizja, odebranie przedmiotów itp., czynności tych na wniosek właściwych władz radzieckich dokonają w drodze pomocy prawnej właściwy sąd lub prokurator polski;
- 3) w razie potrzeby bezpośredniego przesłuchania przez właściwe władze radzieckie osób, o których mowa w punkcie 2 niniejszego ustępu, osoby te będą wzywane za pośrednictwem właściwego prokuratora polskiego; w stosunku do osób wzywanych nie mogą być stosowane jakiegokolwiek środki przymusu; należności świadków i biegłych pokrywają władze radzieckie zgodnie z ustawodawstwem polskim;
- 4) właściwe władze polskie będą współdziałać z właściwymi władzami radzieckimi przy prowadzeniu postępowania przez te władze, w szczególności przez okazywanie pomocy w ujawnieniu i ujęciu sprawcy przestępstwa, przesłuchiwanie świadków i biegłych w przypadkach, o których mowa w punkcie 3 niniejszego ustępu, przez zabezpieczenie śladów i dowodów przestępstwa itp.;
- 5) w toku postępowania pokrzywdzony będący obywatelem lub instytucją polską albo obywatelem lub instytucją państwa trzeciego korzysta z tych samych praw, które przysługują pokrzywdzonemu będącemu obywatelem lub instytucją radziecką;
- 6) sprawy o przestępstwa przeciwko obywatelom lub instytucjom polskim albo obywatelom lub instytucjom państwa trzeciego będą z reguły rozpoznawane przez sąd pierwszej instancji na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; sąd dopuści do obecności na rozprawie polskiego prokuratora wojskowego;
- 7) w sprawach określonych w punkcie 6 niniejszego ustępu na wniosek polskiego prokuratora wojskowego właściwe władze radzieckie będą informować go o stanie sprawy i nadsyłać odpisy wyroków i postanowień kończących postępowanie;
- 8) kary orzeczone przez sądy radzieckie nie będą wykonywane na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; nie dotyczy to kary aresztu w wymiarze do trzech miesięcy.

Artykuł 9

1. W toku postępowania przed właściwymi władzami polskimi w sprawach o przestępstwa przeciwko wojskom radzieckim czasowo stacjonowanym na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, osobom wchodzącym w ich skład lub członkom ich rodzin pokrzywdzony będący obywatelem lub instytucją radziecką korzysta z tych samych praw, które przysługują pokrzywdzonemu będącemu obywatelem lub instytucją polską.

1) вне места дислокации советских войск компетентные советские органы могут производить только осмотр места преступления и обыски в помещениях, занимаемых лицами, входящими в состав советских войск, или членами их семей;

2) в случае необходимости произвести допрос свидетеля или эксперта, не являющегося лицом, входящим в состав советских войск, или членом его семьи, либо произвести по отношению к этому лицу какие-нибудь другие процессуальные действия, как-то: обыск, выемку и т.п. — эти действия произведут, по просьбе компетентных советских органов, в порядке правовой помощи, соответствующий польский суд или польский прокурор;

3) в случае необходимости произвести непосредственный допрос компетентными советскими органами лиц, указанных в подпункте 2 настоящего пункта, эти лица будут вызываться через соответствующего польского прокурора; по отношению к вызываемым лицам не могут применяться никакие принудительные меры; расходы, связанные с вызовом свидетелей и экспертов, советские органы покрывают в соответствии с польским законодательством;

4) компетентные польские органы будут оказывать содействие компетентным советским органам при проведении этими органами производства, в частности, путем оказания помощи в установлении и задержании лица, совершившего преступление, допроса свидетелей и экспертов в случаях, указанных в подпункте 3 настоящего пункта, путем сохранения следов и доказательств преступления и т.п.;

5) в ходе производства потерпевший, являющийся польским гражданином или учреждением либо гражданином или учреждением третьего государства, пользуется теми же правами, какими пользуется потерпевший, являющийся советским гражданином или учреждением;

6) дела о преступлениях против польских граждан или учреждений либо граждан или учреждений третьего государства будут, как правило, рассматриваться судом первой инстанции на территории Польской Народной Республики; суд допустит к присутствию на процессе польского военного прокурора;

7) по делам, указанным в подпункте 6 настоящего пункта, компетентные советские органы будут по просьбе польского военного прокурора информировать его о состоянии дела и присылать копии приговоров и постановлений, завершающих производство;

8) приговоры, вынесенные советскими судами, не будут приводиться в исполнение на территории Польской Народной Республики; это не относится к приговорам, предусматривающим как меру наказания арест, не превышающий трехмесячного срока.

Статья 9

1. В ходе производства в компетентных польских органах по делам о преступлениях против советских войск, временно находящихся на территории Польской Народной Республики, лиц, входящих в их состав, или членов их семей, потерпевший, являющийся советским гражданином или учреждением, пользуется теми же правами, какими пользуется потерпевший, являющийся польским гражданином или учреждением,

2. Na wniosek wojskowego prokuratora wojsk radzieckich sądy i prokuratorzy polscy będą informować go o stanie spraw określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz nadsyłać mu odpisy wyroków i postanowień kończących postępowanie.

Artykuł 10

W sprawach o przestępstwa określone w punkcie 6 ustępu 2 artykułu 8 oraz w artykule 9 niniejszego Porozumienia właściwe władze Umawiających się Stron w miarę możliwości będą sobie wzajemnie udostępniać wgląd do akt. Wnioski takie będą rozpatrywane w duchu życzliwości.

Artykuł 11

1. W sprawie przyjęcia i przekazania jurysdykcji zgodnie z ustępem 3 artykułu 9 Umowy o statusie prawnym wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych w Polsce składają wnioski i wydają decyzje:

ze strony polskiej — sąd wojewódzki lub prokurator wojewódzki albo sąd okręgu wojskowego lub prokurator okręgu wojskowego;

ze strony radzieckiej — Sąd Wojskowy lub Prokurator Wojskowy Grupy wojsk radzieckich w Polsce

— w zależności od tego, przed kim toczy się lub ma się toczyć postępowanie.

2. Przekazanie jurysdykcji nie może nastąpić, jeżeli w danej sprawie wydany już został wyrok, chociażby jeszcze nieprawomocny.

Artykuł 12

W razie różnicy zdań co do kwestii jurysdykcji w sprawach o przestępstwa lub wykroczenia popełnione przez osoby wchodzące w skład wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub członków ich rodzin — do czasu rozstrzygnięcia sporu przez Polsko-Radziecką Komisję Mieszaną powołaną na podstawie artykułu 19 Umowy o statusie prawnym wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych w Polsce — właściwe władze Umawiających się Stron porozumiewają się ze sobą w kwestii podjęcia czynności nie cierpiących zwłoki, a w szczególności zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, ujawnienia i aresztowania oskarżonego, itp. W razie nieosiągnięcia porozumienia czynności nie cierpiących zwłoki dokonują:

władze polskie — jeżeli przestępstwo lub wykroczenie popełnione zostało poza terenem stacjonowania wojsk radzieckich;

władze radzieckie — jeżeli przestępstwo lub wykroczenie popełnione zostało na terenie stacjonowania wojsk radzieckich.

Artykuł 13

1. W sprawach określonych w niniejszym Porozumieniu właściwe władze polskie komunikują się bezpośrednio z Wojskowym Sądem i Wojskowym Prokuratorem Grupy wojsk radzieckich w Polsce lub z wojskowym komendantem najbliższego garnizonu wojsk radzieckich. Sądy wojskowe i prokuratorzy wojskowi wojsk radzieckich komunikują się bezpośrednio z właściwymi władzami polskimi.

2. W razie zwrócenia się do władzy niewłaściwej, przekazuje ona niezwłocznie sprawę władzy właściwej, zawiadamiając o tym władzę wzywającą.

2. По просьбе военного прокурора советских войск польские суды и прокуроры будут информировать его о состоянии дел, указанных в пункте 1 настоящей статьи, и присылать копии приговоров и постановлений, завершающих производство.

Статья 10

По делам о преступлениях, указанных в подпункте 6 пункта 2 статьи 8, а также в статье 9 настоящего Соглашения, компетентные органы Договаривающихся Сторон будут по мере возможности взаимно допускать друг друга к просмотру дела. Такие просьбы будут рассматриваться в духе благожелательности.

Статья 11

1. По вопросу принятия и передачи юрисдикции согласно пункту 3 статьи 9 Договора о правовом статусе советских войск, временно находящихся в Польше, предложения вносят и решения принимают:

с польской стороны — воеводский суд или восводский прокурор либо суд военного округа или прокурор военного округа;

с советской стороны — Военный трибунал или Военный прокурор Группы советских войск в Польше — в зависимости от того, в чьем ведении находится или будет находиться дело.

2. Передача юрисдикции не может быть совершена, если по данному делу уже был вынесен приговор, хотя бы еще не вступивший в законную силу.

Статья 12

В случае различия мнений в вопросе юрисдикции по делам о преступлениях или проступках, совершенных лицами, входящими в состав советских войск, временно находящихся на территории Польской Народной Республики, или членами их семей, — до разрешения спора Польско-Советской Смешанной Комиссией, созданной на основании статьи 19 Договора о правовом статусе советских войск, временно находящихся в Польше, — компетентные органы Договаривающихся Сторон согласуют друг с другом вопрос о производстве неотложных действий, в частности, сохранении следов и доказательств преступления, установлении и аресте виновного и т. п. В случае, если соглашение не будет достигнуто, неотложные действия производят:

польские органы — если преступление или проступок были совершены вне места дислокации советских войск;

советские органы — если преступление или проступок были совершены в местах дислокации советских войск.

Статья 13

1. По делам, указанным в настоящем Соглашении, компетентные польские органы сносятся непосредственно с Военным трибуналом и Военным прокурором Группы советских войск в Польше или с военным комендантом ближайшего гарнизона советских войск. Военные трибуналы и военные прокуроры советских войск сносятся непосредственно с компетентными польскими органами.

2. В случае обращения к некомпетентному органу, последний немедленно передаст дело надлежащему органу, известив об этом запрашивающий орган.

Artykuł 14

Pomocy prawnej przewidzianej w niniejszym Porozumieniu udziela się bezpłatnie. Wydatki związane z wykonaniem czynności w drodze pomocy prawnej ponosi Strona, która je czynność wykonuje.

Artykuł 15

Władze Umawiających się Stron zwracają się do siebie i dokonują czynności, o których mowa w niniejszym Porozumieniu, w językach polskim lub rosyjskim.

Artykuł 16

W sprawach nie unormowanych w niniejszym Porozumieniu stosuje się reguły obowiązujące w zakresie udzielania pomocy prawnej między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Artykuł 17

Porozumienie niniejsze podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Moskwie.

Artykuł 18

Porozumienie niniejsze pozostanie w mocy tak długo, jak długo obowiązywać będzie Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o statusie prawnym wojsk radzieckich czasowo stacjonowanych w Polsce, podpisana w Warszawie dnia 17 grudnia 1956 roku, i może być zmienione ze wzajemną zgodą Umawiających się Stron.

Porozumienie niniejsze sporządzono w Warszawie dnia 26 października 1957 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejsze Porozumienie i zaopatrzyli je pieczęciami.

Z upoważnienia
Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
(—) M. Rybicki

Z upoważnienia
Rządu Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich
(—) W. Suchodriew

Статья 14

Правовая помощь, предусмотренная настоящим Соглашением, оказывается бесплатно. Расходы, связанные с производством действий в порядке правовой помощи, несет Страна, которая производит эти действия.

Статья 15

Органы Договаривающихся Сторон обращаются друг к другу и производят действия, о которых говорится в настоящем Соглашении, на польском или русском языках.

Статья 16

По вопросам, не урегулированным настоящим Соглашением, принимаются правила, действующие в области оказания правовой помощи между Польской Народной Республикой и Союзом Советских Социалистических Республик.

Статья 17

Настоящее Соглашение подлежит ратификации и вступит в силу в день обмена ратификационными грамотами, который состоится в Москве.

Статья 18

Настоящее Соглашение остается в силе до тех пор, пока будет действовать Договор между Правительством Польской Народной Республики и Правительством Союза Советских Социалистических Республик о правовом статусе советских войск, временно находящихся в Польше, подписанный в Варшаве 17 декабря 1956 года, и может быть изменено по взаимному согласию Договаривающихся Сторон.

Настоящее Соглашение составлено в Варшаве 26 октября 1957 года в двух экземплярах, каждый на польском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

В удостоверение чего вышеуказанные Уполномоченные подписали настоящее Соглашение и скрепили его печатями.

По уполномочию
Правительства Польской
Народной Республики

(—) М. Рыбickи

По уполномочию
Правительства
Союза Советских
Социалистических
Республик

(—) В. Суходриев

Po zaznajomieniu się z powyższym Porozumieniem Rada Państwa uznała je i uznaje za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że jest ono przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 18 lutego 1958 roku.

L. S. Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Winiewicz